

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Miroslava Makajeva a soudců Davida Krysky a Věry Pazderové ve věci

navrhovatel: **Přípravný výbor pro konání místního referenda**
zastoupený zmocněncem Janem Kozákem
bytem Račanská 463, Statenice

proti

odpůrci: **obec Statenice**
sídlem Statenická 23, Statenice

- o návrhu na určení, že návrh na konání místního referenda nemá nedostatky
- o návrhu na vyhlášení referenda

takto:

- I. Návrh na určení, že návrh na konání místního referenda na území obce Statenice o otázkách: „Požadujete, aby orgány obce Statenice v samostatné působnosti učinily veškeré možné kroky k tomu, aby v rámci developerských projektů v obci vznikla adekvátní občanská vybavenost (zejména základní škola)?“ a „Požadujete, aby orgány obce Statenice v samostatné působnosti učinily veškeré možné kroky k tomu, aby zahájení rezidenční výstavby v rozvojových plochách Z02, Z13a, Z13b územního plánu obce Statenice byla podmíněna předchozí kolaudací Přeložky silnice II/240 (D7-D8) - úsek mezi dálnicí D7, dálnicí D8 a silnicí II. třídy č.II/101?“ nemá nedostatky, se odmítá.
- II. Návrh na vyhlášení místního referenda na území obce Statenice o otázkách: „Požadujete, aby orgány obce Statenice v samostatné působnosti učinily veškeré možné kroky k tomu, aby v rámci developerských projektů v obci vznikla adekvátní občanská vybavenost (zejména základní škola)?“ a „Požadujete, aby orgány obce Statenice v samostatné působnosti učinily veškeré možné kroky k tomu, aby zahájení rezidenční výstavby v rozvojových plochách Z02, Z13a, Z13b územního plánu obce Statenice byla podmíněna předchozí kolaudací Přeložky silnice II/240 (D7-D8) - úsek mezi dálnicí D7, dálnicí D8 a silnicí II. třídy č.II/101?“ se odmítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Navrhovateli se vrací soudní poplatek ve výši 2 000 Kč ve lhůtě 30 dní od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Navrhovatel se návrhem podle § 91a odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), doručeným dne 1. 8. 2024 do datové schránky zdejšího soudu, domáhá určení, že jím podaný návrh na konání místního referenda v obci Statenice o ve výroku uvedených otázkách nemá nedostatky. Zároveň se domáhá toho, aby soud o těchto otázkách vyhlásil místní referendum.

2. Navrhovatel v návrhu uvedl, že se navrhované místní referendum týká rozvoje obce, resp. hrozby podpisu smlouvy mezi odpůrcem a společností Alfa Praha s. r. o., na jejímž základě má vzniknout v obci výstavba. Z toho důvodu vznikla občanská iniciativa, jejíž otázky byly následně již přípravným výborem předloženy odpůrci dne 19. 6. 2024, poté, co návrh získal potřebnou podporu občanů. Datum konání místního referenda bylo navrženo tak, aby se shodovalo s termínem krajských voleb na podzim tohoto roku. Odpůrce zaslal navrhovateli dne 4. 7. 2024 výzvu k odstranění nedostatků ve smyslu § 12 odst. 2 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o místním referendu“), ve které návrhu vytkl celkem tři nedostatky. Návrh jednak neměl obsahovat dostatečný odhad nákladů na provedení referenda, jednak neměl dostatečně vymezit náklady na realizaci rozhodnutí přijatého v místním referendu. Třetí výtka se týkala nedostatečného počtu podpisů oprávněných osob v obci na podpisové listině připojené k návrhu. Navrhovatel ovšem trval na tom, že se o rámcové vyčíslení nákladů na provedení místního referenda, ale i na jeho případnou realizaci, ve svém návrhu pokusil, a proto je v tomto ohledu bezvadný. Co se týče podpisů, odpůrce měl účelově vyškrtnout podpisy s cílem znemožnit konání místního referenda. Navíc občany vyzýval, aby ti, kteří podpořili svým podpisem místní referendum, své podpisy odvolali. Zákon však takový úkon nepředvídá a dle navrhovatele by na zpětvzetí podpisů neměl být brán zřetel. I proto má za to, že byl jeho návrh podpořen dostatečným množstvím hlasů, a byl přesvědčen, že podaný návrh na vyhlášení místního referenda naplňoval veškeré zákonné náležitosti požadované zákonem o místním referendu. Navíc odpůrce již v druhé „výzvě“, tedy vyjádření ze dne 26. 7. 2024, č. j. STAT-1692/2024, nevymezil nedostatky doplněného návrhu na konání místního referenda.
3. Z obsahu listin předložených navrhovatelem soud zjistil, že návrh navrhovatele na konání místního referenda ze dne 18. 6. 2024 obdržel odpůrce dne 19. 6. 2024 (viz výzvu k odstranění nedostatků návrhu). Navrhovatel se domáhal, aby odpůrce vyhlásil místní referendum o ve výroku uvedených otázkách. Odpůrce ve výzvě k odstranění nedostatků návrhu ze dne 4. 7. 2019 navrhovatele vyzval, aby specifikoval náklady na realizaci místního referenda a náklady na realizaci rozhodnutí přijatého v místním referendu. Po přezkoumání počtu podpisů navíc dospěl k závěru, že počet uznatelných podpisů osob je pouze 260, a návrh tedy nepodpořilo svým podpisem dostatečné množství osob. Navrhovatel v reakci na výzvu ve vyjádření ze dne 11. 7. 2024 svou argumentaci ohledně nákladů na provedení referenda a realizaci rozhodnutí nijak zásadně nedoplňoval. Zopakoval, že náklady nebudou převyšovat běžné náklady jako při provádění voleb do zastupitelstva obce, a pouze dodal, že náklady budou hrazeny z rozpočtu obce. Odkázal též na informace poskytnuté přípravným výborem v obci Tuchoměřice v roce 2023, který odhadoval náklady místního referenda na přibližnou částku 20 000 Kč. Náklady na realizaci rozhodnutí pak dle jeho názoru nelze přesně odhadnout. S výzvou ohledně nedostatku podpisů se navrhovatel neztotožnil, neboť počet osob by i po odečtení osob bez trvalého pobytu v obci převyšoval požadované množství podpisů. Odpůrce ve vyjádření ze dne 26. 7. 2024 trval na nedostacích návrhu, které již konkretizoval ve výzvě k odstranění nedostatků, které dle něj nebyly ani na výzvu odstraněny, a tudíž návrh ani přiložené listiny nepovažoval za bezvadné ve smyslu § 12 odst. 3 zákona o místním referendu.
4. Soud se nejdříve zabýval splněním procesních podmínek řízení před soudem.
5. Podle § 91a odst. 1 s. ř. s. se lze domáhat určení, že návrh na konání místního referenda nemá nedostatky [písm. a)], nebo se lze domáhat vyhlášení místního referenda u soudu [písm. b)]

za podmínek stanovených zvláštním zákonem, kterým je zákon o místním referendu.

6. Podle § 57 odst. 1 zákona o místním referendu má právo domáhat se ochrany u soudu [podle zvláštního soudního předpisu, tedy § 91a s. ř. s.] přípravný výbor, jestliže podle písm. a) nesouhlasí s výzvou obecního úřadu nebo magistrátu statutárního města k odstranění vad podle § 12 odst. 2 zákona o místním referendu nebo podle písm. b) zastupitelstvo obce nebo zastupitelstvo statutárního města nerozhodlo o návrhu přípravného výboru podle § 13 odst. 1 písm. b) tohoto zákona.
7. Návrh je dle § 57 odst. 2 písm. a) zákona o místním referendu třeba podat nejpozději do 10 dnů od doručení písemné výzvy k odstranění vad, nebo dle písm. b) tohoto ustanovení do 20 dnů od jednání zastupitelstva obce nebo zastupitelstva statutárního města, kde měl být návrh přípravného výboru projednán, nebo od jednání zastupitelstva obce nebo zastupitelstva statutárního města, na kterém toto zastupitelstvo rozhodlo, že místní referendum nevyhlásí.
8. Podle § 53 odst. 1 zákona o místním referendu je lhůta podle dnů zachována, je-li poslední den lhůty učiněn úkon u příslušného orgánu, a to nejpozději do 16.00 hodin. Podle odst. 2 tohoto ustanovení lhůty nelze prodloužit ani prominout jejich zmeškání.
9. Podle § 54 zákona o místním referendu se na postup podle tohoto zákona správní řád s výjimkou řízení o přestupcích nevztahuje.
10. Z výše citovaných ustanovení zákona o místním referendu vyplývá jasná posloupnost jednotlivých důvodů návrhu v případě ochrany ve věcech místního referenda dle § 91a odst. 1 s. ř. s. Dle § 12 odst. 1 zákona o místním referendu předkládá přípravný výbor návrh spolu s přílohou obecnímu úřadu, který jej posoudí, a buď zmocněnce přípravného výboru neprodleně písemně vyzve, aby odstranil nedostatky návrhu ve stanovené lhůtě, nebo, jestliže v návrhu přípravného výboru neshledá nedostatky, taktéž neprodleně po uplynutí této lhůty písemně vyrozumí zmocněnce. Již ve chvíli, kdy navrhovatel obdrží výzvu a má za to, že je návrh bezvadný, mu právní řád nabízí možnost bránit se u soudu návrhem na určení, že návrh nemá tyto vytýkané nedostatky dle § 91a odst. 1 písm. a) s. ř. s., a to ve lhůtě 10 dnů od doručení této výzvy. Až v případě, že by byly navrhovatelem vytýkané nedostatky odstraněny, a takto bezvadný návrh by byl předložen radou obce k projednání zastupitelstvu obce na jeho zasedání dle § 12 odst. 4 zákona o místním referendu, se aktivuje další důvod pro podání návrhu k soudu dle § 91a odst. 1 písm. b) s. ř. s., který lze podat do 20 dnů od jednání zastupitelstva obce, kde měl být návrh projednán (a projednán nebyl), nebo od jednání zastupitelstva, na kterém se zastupitelstvo rozhodlo, že místní referendum nevyhlásí.
11. Jelikož je podání návrhu podle § 57 odst. 2 písm. a) zákona o místním referendu omezeno lhůtou 10 dnů plynoucí od doručení písemné výzvy k odstranění vad návrhu, je návrh navrhovatele podán opožděně. Návrh došel soudu dne 1. 8. 2024, přičemž desetidenní lhůta k podání návrhu soudu začala běžet dne 4. 7. 2024 a uplynula dne 14. 7. 2024. Soud proto vyhodnotil návrh podle § 58 odst. 2 ve spojení s § 53 zákona o místním referendu jako opožděný, přičemž podle § 53 odst. 2 zákona o místním referendu nelze lhůtu prodloužit ani prominout její zmeškání. Lze dodat, že Nejvyšší správní soud se ke lhůtě pro podání návrhu na určení, že návrh na konání místního referenda nemá nedostatky, vyjadřoval v rozsudku ze dne 16. 3. 2022, č. j. Ars 3/2021-32, přičemž dospěl k závěru, že se jedná o lhůtu hmotněprávní, jež skončí desátý den od doručení písemné výzvy k odstranění vad návrhu v 16:00 hod podle § 53 odst.

1 zákona o místním referendu bez ohledu na to, zda se jedná o den pracovního klidu, a § 40 odst. 3 s. ř. s. se zde neuplatní. Může se tedy jednat o sobotu, neděli i svátek, jak se tomu stalo v projednávaném případě. Zároveň soud zdůrazňuje, že počátek běhu lhůty pro podání návrhu je třeba počítat od doručení výzvy dne 4. 7. 2024. Pokud jde o sdělení odpůrce ze dne 26. 7. 2024, pak toto dle své formy i obsahu zjevně nemá charakter výzvy ve smyslu § 12 odst. 2 zákona o místním referendu, jelikož po navrhovateli ničeho nepožaduje, pouze konstatuje, že dříve vytčené nedostatky odstraněny nebyly, a návrh tedy nelze pokládat za bezvadný. Navrhovatel sám ostatně ani výše uvedené nezpochybňuje, jelikož například nedostatek spatřovaný v nízkém počtu podpisů dle jeho přesvědčení nebyl vytčen po právu, k odstraňování vady nebyl důvod, a proto k němu navrhovatel také nepřistoupil. Ostatně, jelikož se navrhovatel ani převážnou většinu vytčených nedostatků odstranit nepokusil, neměl odpůrce důvod (a ani povinnost) vydávat další výzvu k odstranění vad.

12. Návrh na určení, že návrh nemá nedostatky, je proto nutno odmítnout pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. [výrok I].
13. Stejně tak je třeba odmítnout návrh na vyhlášení místního referenda, neboť v projednávaném případě je z návrhu a předložených listin zřejmé, že se do tohoto bodu navrhovatel vůbec nedostal. Možnost domáhat se vyhlášení místního referenda soudem je podmíněna existencí bezvadného návrhu (dle sdělení obecního úřadu či fikcí dle § 12 odst. 3 zákona o místním referendu), který zastupitelstvem buďto nebyl projednán, nebo projednán byl, ale referendum nebylo vyhlášeno. V projednávané věci však návrh nebyl označen za bezvadný, ani nenastala fikce dle § 12 odst. 3 zákona o místním referendu. Nebyla tedy ani možnost postoupit jej zastupitelstvu. Výše uvedené ostatně není mezi účastníky vůbec sporné. Soud tedy shrnuje, že nebyly naplněny podmínky řízení před soudem k projednání tohoto návrhu stanovené § 57 odst. 2 písm. b) zákona o místním referendu, a proto je návrh na vyhlášení místního referenda třeba podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnout [výrok II]. Pro úplnost soud dodává, že i pokud by původní návrh byl označen za bezvadný či by nastala fikce dle § 12 odst. 3 zákona o místním referendu, nedošlo doposud k předložení zastupitelstvu odpůrce (a navrhovatel ani netvrdí, že by již proběhlo zastupitelstvo, na kterém by jeho návrh měl být projednán), nemohl by soud návrh na vyhlášení místního referenda věcně projednat, jelikož by se jednalo o návrh předčasný (srovnej též usnesení zdejšího soudu ze dne 22. 6. 2009, č. j. 44 Ca 44/2009-33).
14. Soud k tomu nad rámec uvedeného doplňuje, že z návrhu je rovněž zřejmý úmysl navrhovatele „sladit“ termín konání místního referenda s datem konání krajských voleb, tedy aby se místní referendum uskutečnilo na podzim tohoto roku. K tomu je však nutno uvést, že ani v případě hypotetického vyhovění návrhu soudem by s největší pravděpodobností nebylo možné očekávat vyhlášení místního referenda v takto krátkém termínu, neboť i kdyby soud návrh posoudil jako bezvadný, výsledkem řízení by ze shora uvedených důvodů mohlo být pouze určení, že návrh nemá vady, nikoli samotné vyhlášení referenda (srov. např. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 8. 2014, č. j. 30 A 59/2014-51). V takovém případě by návrh byl předložen k projednání zastupitelstvu obce a teprve tam by mohlo dojít k vyhlášení místního referenda. S ohledem na okolnosti věci pokládá soud za vysoce nepravděpodobné, že by celá procedura proběhla natolik rychle, aby bylo možné vyhlásit místní referendum současně s volbami do zastupitelstev krajů.

Závěr a náklady řízení

15. Soud v projednávané věci nepřistoupil k věcnému projednání návrhů a z důvodů uvedených

výše je odmítl. Z tohoto důvodu soud dále nerozhodoval o návrhu na vydání předběžného opatření v této věci, neboť by takové rozhodnutí postrádalo významu.

16. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého v řízení ve věcech místního referenda nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
17. Nad rámec nutného odůvodnění soud uvádí, že navrhovateli nic nebrání v podání nového návrhu na konání místního referenda. Pokud se pro tento postup rozhodne, soud účastníkům toliko ilustrativně připomíná rozsudek ze dne 20. 7. 2012, č. j. 50 A 7/2012-64, ve kterém se zdejší soud zabýval tím, jaké informace ve vztahu k nákladům referenda a nákladům případného rozhodnutí přijatého v referendu lze po přípravném výboru požadovat.
18. Podle § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) rozhodl soud o vrácení zaplaceného soudního poplatku, neboť návrh byl odmítnut před prvním jednáním ve věci. Soudní poplatek bude navrhovateli vrácen ve lhůtě 30 dnů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Praha 6. srpna 2024

Miroslav Makajev, v.r.
předseda senátu